

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humani
Kongens gate 14
0153 OSLO

Dato: 17.11.2020

Deres ref.:

Vår ref.: 2020/10096 THOSTER

Innspill til NESH fra Universitetet i Oslo

Vi viser til invitasjon til å komme med innspill til reviderte forskningsetiske retningslinjer for samfunnsfag og humaniora. Universitetet i Oslo har bedt om innspill fra fakulteter, sentre og museer, samt Forskningsetisk utvalg, vitenskapsombudet, personvernombudet og utøver av behandleransvaret for personopplysninger. Enhetenes innspill er vedlagt – samlet og strukturert i tråd med disposisjonen i retningslinjene.

Overordnede betraktninger

UiO anser at de reviderte forskningsetiske retningslinjene for samfunnsvitenskap og humaniora utgjør en forbedring av retningslinjene. Det er en styrke at retningslinjene er utfyllende og tilstrekkelig spesifikke. Dokumentet er omfattende, men strukturen er ryddig og dekker den sentrale tematikken på en hensiktsmessig måte. Et eksempel på en forbedring er at delen om forskerfelleskapet er flyttet lengre fram. Dette mener vi er et grep som vil kunne bidra til å øke følelsen av relevans for våre forskere. Samtidig er det viktig å understreke at forskningens normer og verdier er selve verdifundamentet for den rollen som forskning spiller i samfunnet. Røktning av forskerfelleskapets verdinormer er forutsetningen for at samfunnsvitenskapelig og humanistisk forskning kan være relevant. Dette bør løftes fram tidlig i teksten, gjerne som et poeng i første avsnitt.

En utfordring i dagens forskningsetiske landskap er den økende graden av tverrfaglighet, jf. det første seminaret i den nye forskningsetiske seminarserien ved UiO om nettopp tverrfaglig prosjektsamarbeid. Det er derfor hensiktsmessig at retningslinjene fra de ulike nasjonale forskningsetiske komiteene er mest mulig kompatible og ikke vanskeliggjør forskning på tvers av disipliner. NESH bør kommentere ev. forskjeller mellom sine retningslinjer og retningslinjer innenfor fagområder som faller inn under NENT og NEM. Et eksempel på et punkt med utfordringer ved tverrfaglighet er medforfatterskap, se for øvrig punkt 3 i vedlegget.

UiO foreslår videre at museene tenkes og skrives inn som forskningsinstitusjoner, slik at det ikke opprettes et kunstig skille mellom «forskningsinstitusjoner» og «museer». Både universitetsmuseene og museene underlagt Kulturdepartementet er viktige forskningsinstitusjoner. Forskning i museer er på myndighetsagendaen, og forventes å øke i

Rektor

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 03
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

omfang og bredde. Dette medfører at sammenhengen mellom gjenstandsmateriale, immaterielle kildegrupper og forskning vil bli ytterligere aktualisert i tiden fremover. Det forpliktende internasjonale og nasjonale etiske regelverket for samlinger og museer må sees i tydelig sammenheng med de nasjonale forskningsetiske retningslinjene.

UiO støtter NESH i at skillet mellom jus og etikk bør presiseres i retningslinjene. Imidlertid er vi usikre på i hvilken grad dette er ivaretatt i forslaget. Forrige versjon av retningslinjene inneholdt en seksjon som het «etiske retningslinjer og juridiske lover», som tydeliggjorde på en nyttig måte at det var to ulike ting. Den seksjonen er tatt ut av det nye utkastet. Det vises i høringsbrevet til at juridiske spørsmål knyttet til personvern og vitenskapelig uredelighet skal flyttes bak i et appendiks. Appendikset fulgte ikke vedlagt høringsdokumentene, og det er derfor vanskelig å vurdere hvordan dette skillet er gjort i praksis.

Med hilsen

Svein Stølen
rektor

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Thomas Østerhaug

+4722857909, thomas.osterhaug@admin.uio.no